

Sobotno potepanje po Raduhi

Bolje na dvatisočak kot pospravljati hišo

✍ Aleš Tacer 📍 Rado Lapuh

Sobotno jutro je bilo kot nalašč za izlet. Jasno in sveže, na nebu niti sledu o kakšnem oblaku. Že prejšnji večer sem bil nekako nemiren; pozorno sem sledil napovedovalcu na TV, ki je obljubljal krasen dan. Torej idealna priložnost za izlet v gore; priložnost, ki je ne kaže zamuditi.

Kako dekleta spraviti pokonci?

»Halo, dekleti, pokonci. Krasen dan se nam obeta. Zapeljimo se v naročje naših prelepih koroških gora,« sem se patetično zapeljal ženi in hčerki na živce že navsezgodaj, ko sta bili še obe zakopani globoko v posteljnih rjuhah. Zakopani dobesedno! Moji dve ženski sta čudni bitji, nikdar ju ne bom do potankosti razumel. Medtem ko sam preko noči zbrcam s sebe še tisti tanki kos rjuhe, ker mi je prevroče, se onidve kuhata v pižamah in volnenih nogavicah pod plastmi debele odeje. Potem pa še stokata, kako mrzle noge sta imeli ponoči in da sta skoraj zmrznili ... Sredi poletja, ja!

»Se ti je spet poslabšalo?« se je zaslišal nevarno nejevoljen glas iz najine zakonske spalnice, hči Jerneja pa je kar skozi priprta vrata svoje sobe ugotovila, da mi je najbrž popustilo tisto zdravilo v obliki okrogle ploščice – tableta. Z veliko zagnanostjo je izrazila pripravljenost, da pokliče mojega osebnega zdravnika; recept za pravišno ustanovo, kamor spadam, da bo mimogrede napisan. Lahko kar začnem pripravljati kovčke ali pa tudi nahrbtnik, kar se nje tiče.

V tem trenutku sta bili na preizkušnji vsa moja čast in avtoriteta! Ali sem gospodar v hiši ali nisem?

»Dobro, bomo pač ostali doma, kuhali kosilo, pospravljali, pomivali in čistili,« sem na

videz naveličano in zdolgočaseno zavzdihnil. »Pravzaprav, če dobro pomislim, naše hiške že dolgo nismo prevetrili. Zakaj le bi se preganjali v tem krasnem dnevu tam gori okrog po planinah? Jerneja, kar vstani. Najprej boš ...«

V trenutku sta bili obe v kopalnici. Tiščali sta se okrog umivalnika in se prepirali kot kakšni osnovnošolski najstniki. No, saj ena je še skorajda bila, druga pa ...

Položno mimo najvišje »ležečih« kmetov

Hura, uspelo mi je! Pa ne toliko zaradi avtoritete, seveda ne, čeprav si boste bralci najbrž tako domišljali. Uspeh je bil v mojem dovršenem igranju in zvitosti, kajpada! Pa pravijo, da so samo ženske zvite. Kje pa! Moja starejša je zdaj v trenutku doumela, da je bolje preživeti dan na svežem zraku nekje nad dva tisoč metri kot pa za štedilnikom; sploh pa tak dan, ki se nam je obetal! Mlajša pa ima tako ali tako bujno razvito domišljijo, kar v glavo sem ji videl: velikanska pica s kečapom, dva deci pomarančnega soka ob strani in na pogrinjku desno še sladoledna kupa z malo pritaknjene eksotike. Po opravljeni turi, seveda.

Čez dobre pol ure smo že občudovali kraje Dravske in nato Mežiške doline. Pot do Črne na Koroškem še nekako mine. Bolj se vleče naprej proti Slemenu, od koder se lahko popotnik spusti po panoramski cesti na drugo stran v smeri Solčave in Luč. Mi smo se na vrhu seveda usmerili levo – kaj kmalu smo bili na najvišje ležeči kmetiji na Slovenskem.

*Slika na strani 33:
Raduha s Strelovca*

📷 Jurij Senegačnik

»Kako jim je dobro, kmetom tu gori,« je komentirala Jerneja.

»Zakaj tako misliš?« sem vprašal.

»Zato ker so najvišje ležeči kmetje. Pomisli, ležeči! Vse dneve lahko poležavajo in uživajo v tem prekrasnem gorskem ambientu.«

Zavzdihnil sem in bolj na tiho zamomljal nekaj o ženski pameti. Preveč naglas si nisem upal, konec koncev sem bil le v manjšini.

Svojega jeklenega konjička smo parkirali pri Bukovniku in se preobuli. Zavihtel sem nahrbtnik (v njem je bilo seveda dovolj opreme in hrane zame in za obe sopotnici vsaj za tri dni) na ramena, poprijel palice v roke in moško povedel svojo okrnjeno družinico po ozki stezici proti Grohotu. V tem trenutku sem bil hvaležen sinu Zdravku in njegovemu satelitu nežnejšega spola, da ju to jutro sploh ni bilo doma. Pomislil sem namreč na svoj drugi, osemdesetlitrski nahrbtnik in na potrebe petih ljudi. Hvala bogu, da je ostal v omari, nahrbtnik namreč ...

»Ati, glej, tu je pa čudovito hoditi,« je pootročeno čebhljala Jerneja, ki je kaj kmalu pre-

vzela vodstvo. »A je pot prav do vrha Raduhe tako položna?«

»Seveda,« sem prikimal. »Kar dvigni oči malo naprej in malo višje; poglej, kako lepo položno bo v skalah!«

Jerneja je dvignila oči in zinila od začudenja. »Tam gor misliš iti? Pa sem res imela zjutraj prav, ko sem ti hotela poklicati zdravnika.«

Pred nami so se bočila visoka ostenja Laneža ter Male in Velike Raduhe. Že sam pogled nanje zbuja nepoučenim nelagodje v želodcu in jim poganja strah v kosti. Nama s Sonjo pa gorskih izkušenj seveda ne manjka. Tudi tukaj nisva bila prvič. Vedela sva, da je vsaka gora sprva videti grozeče; ko pa se prerineš v njena nadržja, te zna sprejeti in varovati kot mati svojega otroka. Biti moraš le dovolj previden in razsoden, ceniti jo moraš in ji izkazati dovolj spoštovanja. Že samo ime »gora« je namreč ženskega spola in temu primerno se navadno tudi obnaša ...

Dobre pol ure hoda je za zmerne planinca od Bukovnika do Koče na Grohotu. Tudi mi smo potrebovali približno toliko.

Gore nad Robanovim kotom

Raduha nad meglenim morjem

Če »teliček« ne da mleka, je dobra tudi voda

Na rahli vzpetini okrog koče so se pasle krave. Slastno so mulile sladko planinsko travo. Vedno, kadar vidim krave in njihov mladež kje v planinah, se spomnim na reklamo za čokolado Milka ... Seveda, mleko, »pridelano« iz teh planinskih trav in zelišč, mora biti res posebnega okusa.

»Na, Jerneja, dam ti čutarico, pa pomolzi tisto friziko tam,« sem dejal. »Mleko nas bo okrepčalo in nam dalo novih moči.«

»Kar ti jo pomolzi, vedno si se hvalil, da si se tega naučil v mladosti, ko si še krave pasel. Kolikor te poznam, bi ti menda res pil kar surovo in neprecejeno mleko.«

»Seveda, zakaj pa ne? Tudi soka, stisnjeneja iz pomaranče, ne damo kuhati. Svež je najboljši.«

»Tebi ni pomoči! Glej, mami, tam pa ni krava! Tudi teliček ni. Izgleda kot konj?«

Jerneja ga pa res pihne. Čeprav nismo doma v mestu, je med kravjo čredo komaj spoznala pritlikavega ponija, ki si nas je radovedno ogledoval. Črna griva se je čudovito podala

rjavemu vratu in bele lise so se svetile na njegovem zalitem životu kot zaplate snega v zgodnji pomladi pod prevalom Durce visoko nad Grohotom. Ogovoril sem ga in mu pomežiknil, vabil sem ga k sebi. Hotel sem se postaviti pred dekletoma, da me tudi živali ubogajo. Pa se konjiček za nas ni kaj prida zmenil in jo je nič kaj kulturno pobrisal na drugi konec pašnika.

»Ati, ti misliš, da te bo vsakdo tako ubogal kot jaz,« je rekla Jerneja. Kulturno sem se zadržal, kajti na misel mi je ravno kar prišel pregovor, ki pravi: »Moder ima toliko za pre-mišljevat, da nima časa govoriti, neumen pa toliko govori, da nima časa pre-mišljevat.« A začuda mi taki in podobni pregovori pridejo na misel vedno le takrat, ko ne najdem pametnega odgovora. Res čudno.

Malo nad kočo teče v korito izvir bistre studenčnice. Okrepčali smo se in se ohladili. Če ni mleka, bo pa tudi voda dobra. Kaj kmalu smo se povzpeli mimo bivaka gorske reševalne službe in mimo razvalin stare koče, ki jo je februarja 1986 porušil plaz. Bili smo tik pod vznožjem stene. Po zavarovani desni poti

smo se vzpenjali vedno višje in višje. Na izpostavljenih mestih poti nas je ogrevalo sonce, v senčnih predelih so nas hladile ogromne skalne gmote. Na vrhu smo stali prej, kot smo pričakovali. Jerneji so žarele oči, ko je prejela čestitke od mene in mame.

Poštena malica na vrhu Raduhe

Po vpisu v knjigo in obveznem fotografiranju sem odvezal nahrbtnik. »Kdo pravi, da na vrhu Raduhe nimajo hladnega piva?« sem dejal in družno z ženo popil vsebino pločevinke. Jerneja je odvil popotnico; kako se prileže skromna malica ob zasluženem počitku!

Velika Raduha me vedno bogato nagradi. Stokratno je poplačan trud, ko zaplava oko po okoliških vrhovih. Kako blizu je Ojstrica s Planjavo, pa Brana, skoraj je videti kočo na Kamni-

škem sedlu. V pozdrav ti kimajo vrhovi z druge strani Logarske doline – Mrzla in Turska gora, Skuta, vse tri Rinke. Pogorje Olševe te vabi na svoje prostrane planinske pašnike, pozdravlja te Uršlja gora in preko Pece zaplava pogled daleč do avstrijskih vršacev ...

Z vrha Raduhe se marsikdo spusti do Koče na Loki in si mimogrede ogleda znamenito Snežno jamo. Mi smo se odločili, da si drugič vzamemo ta del poti čisto posebej, s pristopom z druge smeri – iz Savinjske doline. Tokrat smo se spustili preko prevala Durce in se pod ostenjem vrnili na pot prihoda. Dan se je namreč prevesil v popoldanske ure. Krulilo nam je že v želodcih in mojima dvema dekletoma so se preveč cedile sline po sladoledni kupi. Pa tudi meni je vse bolj poplesaval pred očmi vrček hladnega točenega ... ●

Solčava z Raduhe

 Zoran Gaborovič

